רבינו נסים גיד הנשה פרק שביעי חולין

מתני' [1](גיד ה'נשה שנתבשל עם הגידין בזמן שמכירו א בנותן טעם ואם לאו כולם אסורים וכן חתיכה של נבלה ושל דג טמא: **גמ'** וליבטל ברובא שאני גיד דבריה הוא וכן חתיכה הואיל וראויה להתכבד לפני האורחים) דרש רבה [2]בר רב הונא חתיכת נבלה וחתיכת דג טמא עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה (א) ובחתיכות

רש"י

מתני' בזמן שמכירו. מעליכו לאוך ואין כאן אלא פליטת טעמו: **[נב"ט].** ואם הוא נותן [טעם] בכל ההיתר הכל אסור ושיעורו בששים כדאמרינן לעיל מין במינו [בששים]: **ואם לאו.** שאין מכירו כולן אסורים בכל חדא ליכא למימר דזה הוא: **וכן חתיכה נבילה.** שנתערבה ונתבשלה עם חתיכות היתר אם מכירו בנותן טעם ואם לאו כולן אסורות כדפרישית: **גמ' וליבטל ברובא.** כשאין מכירו: **חתיכה נבלה.** ואם הוא מכירה אינה אוסרת בפליטה אלא מדרבנן לא תזעזל בו: **מתני' בזמן שמכירו.** מעליכו לאוך ואין כאן אלא פליטת טעמו: **[נב"ט].** ואם הוא נותן [טעם] בכל ההיתר הכל אסור ושיעורו בששים כדאמרינן לעיל מין במינו [בששים]: **ואם לאו.** שאין מכירו כולן אסורים בכל חדא ליכא למימר דזה הוא: **וכן חתיכה נבילה.** שנתערבה ונתבשלה עם חתיכות היתר אם מכירו בנותן טעם ואם לאו כולן אסורות כדפרישית: **גמ' וליבטל ברובא.** כשאין מכירו: **חתיכה נבלה.** ואם הוא מכירה אינה אוסרת בפליטה אלא מדרבנן לא תזעזל בו:

עין משפט נר מצוה

תתמ

א מיי' פרק ט ופט"ו ופט"ז מהל' מאכלות אסורות סמג לאוין קלח קלט קמא טוש"ך סי' כב לא ק:

מסורת הש"ס

א) ד"מ מ"ז **ב)** בתוס' שלפנינו לא נמצא אלא מיהו אל דאב"ד הכתוב כאן. מהר"ם **ג)** ל"ל מנזה [וכ"ה הנ"מ] **ד)** בנ"ר ס' ל"ח ליתא:

קובץ הגהות

ב"ח (א) ואפי' במזיד אלא מדרבנן במזיד לא בטיל ובשוגג פליגי בל"ל: **(ב)** נ"ב פי' אם היה בטעם כל כך שנאסלת ג' ביצים יש שם בזית מן האיסור והייט בענין דלא ידענין כמה אלו דמעברינן בכולה כמו גבי כחל דאל"כ אפי' ניטות גוף האיסור אין לוקין כמו שכתב המחבר גופיה בסמוך בפסק וא"כ לדעת רש"י אפי' היכא דאיכא בטעם בזית מן האיסור בתוך כדי אכילת פרס מן התיתר שהוא ג' ביצים אינו אסור רק מדרבנן וכ"כ המרדכי להדיא בפ' בתרא דע"ז לדעת רש"י ע"ש. אלא שהוא ז"ל כתב שם דאינו אסור מה"ת לדעת רש"י אלא באיסור שהוא בענין משמע אע"פ שגוף האיסור נימוח מאחר שאינו בענין הוי טעמו ולא ממשו ואינו אסור אלא מדרבנן וכן משמע להדיא מלשון רש"י שם שכתב וז"ל טעמו ולא ממשו כגון אלב שנפל לקדרה או אלב שנפל נימוח שאין ממשו בענין עכ"ל וכן משמע בפסיעות מלשון שאר מפרשים דלדעת רש"י הכל מותר מה"ת כל שאין האיסור בענין ואלא כדברי הר"ן לדעת רש"י ואפשר לומר שהר"ן ז"ל לא היה גורס בפי' רש"י הלשון המוכר שהעתקתי: **(ג)** נ"ב אין זה ממה שאמר ר' יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו שפירושו כשאין בו בזית בכדי אכילת פרס שאין שם ממשו אסור מה"ת ואין לוקין עליו שהרי לדעת רש"י פירושו אסור מדרבנן קאמר כמ"ש הרב גופיה בסמוך שמכאן הוכיח רש"י ז"ל דאפקר שאין טעמו אסור רק מדרבנן אלא ודאי שזה שמעו מכח הדיין מתחלת דברי של ר' יוחנן שאמר כל שטעמו וממשו אסור ולוקין עליו וזהו בזית בכדי אכילת פרס דפירושו כשנימוח שם ממשו של איסור אסור מה"ת ולוקין עליו וזהו שלוקין אינו אלא בשיש בו בזית בכדי א"פ אבל שם אין בו בזית בכדי א"פ אסור מה"ת ואין לוקין אבל מה שאמר ר' יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין אינו אלא בשיש בו בזית בכדי א"פ אין לוקין דאל"כ הו"ל נמי לפרש וזהו בשאין בו בזית בכדי א"פ כמו שאמר בריש ומש"ה הוכיח רש"י דאסור מדרבנן קאמר דאל"כ למה אין לוקין עליו בשיש בו בזית בכדי א"פ אלא ודאי מדרבנן קאמר והשתא בע"כ בשאין שם אלא פליטתו דאם היה שם גופו של איסור היה אסור מה"ת בשאינו בו טעם כדאמר רבא בפרק התערובות אמור רבנן ברובא כו' זהו לפי שיטת רש"י לדעת הרב. והרב מוהר"ר יוסף קארו מנוחתו כבוד לא ירד לדקדק בדברי הר"ן וכתב עליו מה שכתב בפ' ל"ח. ובדברי הר"ן גופיה בפ' בתרא דע"ז מבואר להדיא שדעתו היא כמו שכתבתי ע"ש:

ג"א (ב) בגמ' אי דבר בר בר חנם:

חו"י (א) ע' לקמן בר"ף סימן תמב:

אג"ש מהר"ם [א] זהו תירוצו של הר"ר יוסף מאוהליני"ש שכתבו התוס' ותמיהה של ר"ת עליו ומתירוץ הראשון מתרלי' דתרי גווני טעם בעיקר לאוריתא הוו חד טעם שיש בו בזית בכדי אכילת פרס וחד טעם שאין בו בזית בכדי אכילת פרס וחזו שאין לוקין עליו ובסמוך בפסקן של הבריס הזכירו לפסק הלכה לכ"ע ולא תלה בזה מחלוקת ר"ת ורש"י:

שלטי הגבורים

א הורה ה"ר יעקב הגרפתי בשמתו שלא חוחות ומתגלה אחת ומתערבה בין שתי השמנוני ולא הוכיח הגמלה לזה להשליך אחת לחוץ ואסרים לאכול ואמר אבא מרי כי שגגה גדולה שגג וגרוע בפרה מכוכה מתני' דוקא בכמכיר הגיד והתמיהה ואין בהם בטעם וכו' עד ולא אמרי' הוא שנתערב הוא שנפל אלא היכא שנפל מעצמו ודוקא שנפל לאור ונשרף או לא הגדול שאינו בטולא אבל לקח בידים להשליך לאור או בים הגדול אסור וכן מי שיתיה בטולא אע"ג דנפלה מעצמה אסור. והרי"ץ הגרפתי כתב שהמורה כוון בשורה וקרי"ל אין בריה. מה"ר:

ד) (לא) יהו כל האיסורין בספק וכל אחד ואחד ישער במה שנראה בעיניו ולפיכך ראו חכמים להשוות מדותיהן אבל במה שאינו בא אלא באקראי בעלמא כגון אם נשפך הרוטב וכיוצא בדברים אלו אזלינן לקולא: **דרש** רבה בר רב הונא חתיכת נבלה וחתיכת דג טמא אינה אוסרת עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות ומסקינן בגמרא עלה אוקי רב אמורא עליה ודרש כיון שנתן טעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן אינה א"ל רב ספרא לאביי מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיה כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל למה לי נותן טעם כי לא נתן טעם נמי אמר ליה הכא במאי עסקינן שקדם וסלקו רבא אמר אפילו מיתא לא קדם וסלקו הוי מין במינו ודבר אחר וכל מין במינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו והכי פירושה דרבה בר ר"ש ס"ל דחתיכת נבלה אע"פ שנתנה טעם בחתיכה אחרת שהיתה בלבד קודם שנער את הקדרה או שנתן בה הרוטב ולא היה בה ששים ונתנה הנבלה טעם בה ונאסרה וחת"כ נער את הקדרה אין אומרים דכיון שנאסרה זו חתלה נעשה כחתיכת נבלה עצמה ויצטרך ששים לבטל את שתיהן דליתא אלא כיון שנער את הקדרה בסוף הרי נתפשט טעם הנבלה בכל הקדרה ולפיכך אינו אסור עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות כלומר אלא יהא בהם ששים [כנגד] חתיכת הנבלה הא אם יש בהם ששים כנגדה אע"פ שאין בהם ששים כנגד חתיכת הנבלה וחתיכת ההיתר שנאסרה חתלה משליך חתיכת הנבלה וכל השאר מותר אפילו אותה חתיכה שנאסרה חתלה ורב פליג ואמר דכיון שנתן טעם בחתיכה ראשונה שוב אין לה היתר שהרי היא כנבלה עצמה וקאמר תו שאוסרת כל החתיכות כולן אפילו יש בהם ששים כדי לבטל את שתיהן מפני שהן אינה דס"ל לרב כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל ומש"ה [פריך] רב ספרא דכיון דכר' יהודה ס"ל למה לן שתעשה חתיכה שניה נבלה חתיכת נבלה עצמה אוסרת כל החתיכות מפני שהן אינה דבשלמא אי לא הוה ס"ל כרבי יהודה נפקא מינה דינעי ששים בשתיהן אבל כיון דכרבי יהודה ס"ל